

მაგთიკომი
MAGTICOM

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის თავმჯდომარეს
ბატონ კახი ბეჯაურს

წევრებს: ბატონ ივანე მახარაძეს,
ქალბატონ ნათია კუკულაძეს,
ქალბატონ ეკატერინე იმედაძეს,
ბატონ ვახტანგ აბაშიძეს,

ბატონო კახი, ბატონო ივანე, ქალბატონო ნათია, ქალბატონო ეკატერინე, ბატონო ვახტანგ,

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიაში (შემდგომში - **კომისია**) „ბაზრის კონკურენტუნარიანობისა და მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ავტორიზებული პირების განსაზღვრის მეთოდოლოგიისა და პროცედურების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დადგენილების მიღებისა და „მომსახურების ბაზრის შესაბამისი სეგმენტების განსაზღვრისა და კონკურენტუნარიანობის ანალიზის მეთოდოლოგიური წესების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2007 წლის 31 აგვისტოს N5 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის მიზნით მიმდინარე საჯარო ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში წარმოგიდგენთ შპს "მაგთიკომის" პოზიციას, კერძოდ:

საჯარო კონსულტაციების ფარგლებში "მაგთიკომმა" მიმართა მსოფლიოში საუკეთესო საკონსულტაციო კომპანიებს, რათა მათ შეესწავლათ ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში **კომისიის** მიერ გამოქვეყნებულ პროექტი (შემდგომში - **პროექტი**) და წარმოედგინათ საკუთარი დასკვნები. საკონსულტაციო კომპანიების მიერ მომზადებულ დასკვნებში ასახულია **პროექტის** შესაბამისობა როგორც საქართველოს, ასევე ევროპულ და გაერთიანებული სამეფოს კანონმდებლობასთან და მათ საუკეთესო პრაქტიკებთან.

KPMG მიერ მომზადებული "Analysis of the Draft Methodology and Procedures for Determining Market Competitiveness and Authorized Undertakings with Significant Market Power against the EU and UK directives and existing legal framework"-ის მიხედვით:

"

შეჯამება

„ბაზრის კონკურენტუნარიანობისა და მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ავტორიზებული პირების განსაზღვრის მეთოდოლოგიისა და პროცედურების“ პროექტის („მეთოდოლოგია“) ელექტრონული კომუნიკაციების სექტორზე პოტენციური გავლენის ანალიზის მიზნით, შპს „მაგთიკომმა“ დაიქირავა KPMG „მეთოდოლოგიის“ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან, საუკეთესო პრაქტიკასთან და საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობის ანალიზის ჩასატარებლად. ანალიზის ამოცანას წარმოადგენდა

„მეთოდოლოგიის“ დაკავშირება ევროკავშირის ღირებულებებთან და გაერთიანებული სამეფოს სახელმძღვანელო მითითებებთან, მათ შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში პოტენციური გავლენების და „კომუნიკაციების შესახებ კანონთან“ წინააღმდეგობის ასპექტების შეფასება, იმის დასადგენად შესაძლებელია თუ არა აღნიშნული „მეთოდოლოგიის“ გამოყენება პრაქტიკაში არსებულ სამართლებრივი ჩარჩოსთან შესაბამისობაში. KPMG-ს მიზანს წარმოადგენდა „მეთოდოლოგიის“ შესახებ ყოვლისმომცველი დასკვნის მომზადება და ისეთ საკითხებთან შესაბამისობების, შეუსაბამობების ან საჭირო გაუმჯობესებების გამოვლენა, როგორცაა შესაბამისი ბაზრის განმარტება, კონკურენტუნარიანობის ანალიზის ჩატარება და მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე პირებზე სპეციფიკური ვალდებულებების დაკისრება. წინამდებარე დასკვნა მიზნად ისახავს საქართველოს ელექტრონული კომუნიკაციების სექტორში რეგულაციური პრაქტიკის გაუმჯობესებისკენ მიმართული ღირებული ინფორმაციისა და რეკომენდაციების მომზადებას, რაც ხელს შეუწყობს რეგულაციის გამჭვირვალობისა და დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის „მაგთიკომის“ მიერ, შესაბამისი ნორმების უკეთესად აღქმას.

მიუხედავად იმისა, რომ მეთოდოლოგია ნაწილობრივ შეესაბამება ანალიზის პროცესში გამოყენებულ სამ რეგულაციურ ჩარჩოს, ყურადღება უნდა გამახვილდეს კონკრეტულ საკითხებზე მათი პოტენციური არსებითი გავლენის გამო. პირველი საყურადღებო მიმართულებაა ბაზრის განმარტება. ანალიზის შედეგად წარმოჩინდა, რომ „მეთოდოლოგია“ საკმარისად მოქნილია და მოიცავს გეოგრაფიული საზღვრების დადგენის შესახებ მტკიცე ინსტრუქციებს. თუმცა, გამოვლინდა მნიშვნელოვანი ნაკლოვანება - ძირითადი გეოგრაფიული ერთეულის განმარტების არარსებობა. ბაზრის განსაზღვრის პროცესის გაუმჯობესებისთვის, რეკომენდებულია ბაზრების გამიჯვნის წინაპირობად ძირითადი გეოგრაფიული ერთეულის განმარტების გათვალისწინება. გარდა ამისა, ანგარიშში საზგასმულია „მეთოდოლოგიით“ ნებადართული შესაძლებლობა საცალო ბაზრის რეგულირების შესახებ, რაც განსხვავდება იმ რეგიონებისგან, რაც დაფარულია ევროკავშირისა და გაერთიანებული სამეფოს რეგულაციებით, სადაც მსგავსი რეგულაცია არ არსებობს.

ანგარიში მიმოიხილავს იმ გამონკვევებს, რაც დაკავშირებულია „მეთოდოლოგიის“ შესაბამისობასთან „კომუნიკაციების შესახებ კანონთან“, რაც ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების შეთანხმების შესასრულებლად არის საჭირო. ვინაიდან „კომუნიკაციების შესახებ კანონში“ ცვლილებები არ შესულა ევროკავშირის კანონმდებლობასთან და სახელმძღვანელო მითითებებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით, არსებობს შეუსაბამობები, განსაკუთრებით „მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების“ განმარტებაში. კომისიის გადაწყვეტილება „მეთოდოლოგიის“ დამტკიცებისთვის საჯარო ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების შესახებ ცხადყოფს ევროკავშირის პრინციპებისადმი ერთგულებას, მაგრამ „ასოცირების შეთანხმების“ იმპლემენტაციისთვის არჩეული ეს ფორმა პრობლემატურია. „მეთოდოლოგია“ წარმოადგენს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტს, რომელიც „კომუნიკაციების შესახებ კანონთან“ ერთად უნდა იქნას განხილული და არა როგორც ცალკეული საკანონმდებლო აქტი. შეუსაბამობები გამოვლენილია კონკრეტულ ასპექტებში, მათ შორის: მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების განმარტება, მომსახურების ჩანაცვლებადობა, ბაზრის სეგმენტის განსაზღვრისთვის პირველადი და მეორეული კრიტერიუმების გამოყენება და ერთობლივი მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების განსაზღვრა. მსგავსი წინააღმდეგობები მოითხოვს, უპირველეს ყოვლისა, „კომუნიკაციების შესახებ კანონის“ შეცვლას და „მეთოდოლოგიის“ შემდეგ დამტკიცებას, მეორადი კანონმდებლობის პირველად კანონმდებლობასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით. "

KPMG მიერ მომზადებული ანალიზი სრული სახით, შესრულებული ინგლისურ ენაზე წარმოადგენს წინამდებარე წერილის დანართს. მისი ქართული თარგმანი დამატებით წარმოდგენილი იქნება რამდენიმე დღეში.

BDO Consulting LLC-ისა და Kalba International, Inc.-ის მიერ მომზადებული "Review of the Methodology and Procedures for Determining Significant Market Power and Authorized Undertakings with Significant Market Power"-ის მიხედვით:

"

შესავალი

ამ მიმოხილვის მიზანია საქართველოს საკომუნიკაციო სექტორში მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების (შემდგომში - მსძ) განსაზღვრის მიზნით წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის შეფასება. ეს მეთოდოლოგია სახელწოდებით „ბაზრის კონკურენტუნარიანობისა და მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების [მსძ] მქონე ავტორიზებული პირების განსაზღვრის მეთოდოლოგია და პროცედურები“ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის (შემდგომში - „კომისია“) მიერ გამოქვეყნდა ამა წლის 20 ნოემბერს დაინტერესებული მხარეების მიერ შენიშვნების წარსადგენად.

ჩვენი ვარაუდით, კომისიამ, ახალი მსძ მეთოდოლოგიის შემუშავებისას გააკეთა დაშვება, რომ არსებულ მსძ მიდგომაში ცვლილებების შეტანა საჭირო იყო შემდეგი მიზეზების გამო: (1) არსებული მსძ რეგულაციით 2007 წელს ვალდებულებების მიღებიდან საქართველოში მომხდარი საბაზრო ცვლილებებისა და (2) მსძ-ის განსაზღვრის შესახებ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან სხვაობების გამო. ეს მეორე მიზეზი ეფუძნებოდა 2014 წელს ევროკავშირისა და საქართველოს შორის გაფორმებული ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში საქართველოს მიერ ნაკისრ ვალდებულებას მისი ეროვნული კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასა და რეგულაციებთან შესაბამისობაში მოყვანის შესახებ და იმ ფაქტს, რომ ამ ორ მარეგულირებელ რეჟიმსა და მსძ-ის განსაზღვრის მიმართ ამ რეჟიმებით გათვალისწინებულ მიდგომებს შორის არსებითი განსხვავებებია.

შესაბამისად, ქვემოთ მოცემულ მიმოხილვაში ნაჩვენებია, წარმოდგენილი მეთოდოლოგია რა ნიშნებით განსხვავდება როგორც ევროკავშირის მარეგულირებელ კანონმდებლობასთან, ასევე საქართველოს არსებული კანონებისა და რეგულაციებისგან. ამავე დროს, ვაფასებთ, როგორ ბადებს ის მრავალ კითხვას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ განმარტავს ის მსძ-ს და იმ მრავალ ვარიანტს, რომლებითაც მსძ შეიძლება განისაზღვროს იმ შემთხვევაში, თუ ეს მეთოდოლოგია ამჟამად წარმოდგენილი სახით დამტკიცდება. ამ პროცესში ასევე აღვნიშნავთ, ევროკავშირის მიერ მსძ-ის განსაზღვრის წესის გამოყენება დროთა განმავლობაში როგორ შევიწროვდა - აშკარა განსხვავებით იმ ძალზე ფართო მრავალნაზნაგოვანი მიდგომისგან, რომელიც კომისიის მიერ წარმოდგენილ მეთოდოლოგიაშია ასახული.

ამ დოკუმენტში მოცემულია კომისიის მიერ წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის განხილვა და შეფასება („ა“ ნაწილი), და იმის მიმოხილვა, კომისიის წარმოდგენილი და არსებული მსძ მიდგომები როგორ განსხვავდება ევროკავშირის მარეგულირებელი კანონმდებლობისაგან („ბ“ ნაწილი). ასევე იკვეთება ის, რომ საჭიროა დარეგულირდეს ეს განსხვავებები წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის დამტკიცებამდე (ასევე „ბ“ ნაწილში).

კომისიის მიერ წარმოდგენილი მსძ მეთოდოლოგიის განხილვისას, ჩვენ ვიხელმძღვანელებთ კონსულტაციის სფეროში დაგროვილი ჩვენი გამოცდილებით, აგრეთვე მრავალ ქვეყანაში საკომუნიკაციო სექტორში არსებული კონკურენციის, მათ შორის, კონკურენციის პოლიტიკისა და მასთან დაკავშირებული რეგულაციის რამდენიმე წინა ქეისის დამოუკიდებელი კვლევით. ამ პროცესში, ჩვენ ვითვალისწინებთ სხვადასხვა კლიენტებისთვის, მათ შორის, ოპერატორებისთვის, აგრეთვე მარეგულირებელი ორგანოებისა და სხვა სამთავრობო ორგანიზაციებისთვის ჩვენს მიერ შესრულებულ სამუშაოს. ჩვენს მიერ ადრე კომისიისთვის განსახილველად ასევე წარდგენილია დოკუმენტი კომისიის მიერ წარმოდგენილ MVNO-ების სავალდებულო დამშვების პოლიტიკასთან დაკავშირებით.

მთავარი დასკვნა

წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის ჩვენეულ შეფასებაში მიღებული ძირითადი შედეგებისა და დასკვნების შეჯამებისას, აღვნიშნავთ, რომ კომისია სათანადოდ არ აღიარებს მსძ-ის არსებობის დადგენის თაობაზე მის მიერ წარმოდგენილი მიდგომის საქართველოს არსებულ კანონმდებლობასთან და რეგულაციებთან (კერძოდ, N5 რეგულაციასთან) შესაბამისობაში მოყვანის საჭიროებას. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ყველაზე მეტად აღსანიშნავია, რომ *კომისიის მიერ წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის საბოლოო სახით მიღებამდე და მისთვის რეგულაციის სტატუსის მინიჭებამდე, პირველ რიგში მნიშვნელოვნად უნდა შეიცვალოს საქართველოს საკანონმდებლო ბაზა და მოერგოს ევროკავშირის მარეგულირებელ ჩარჩოს.*

საერთო ჯამში, ვასკვნით, რომ კომისიის მიერ წარმოდგენილი მეთოდოლოგია აშკარად აჩვენებს იმას, რომ საჭირო იქნება „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, დარჩება მრავალი კითხვა და პრობლემა იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ უნდა იქნას მიღებული ეს მეთოდოლოგია, რომელიც სხვადასხვაგვარად ინტერპრეტაციის შესაძლებლობას იძლევა, და რა იქნება მისი დანერგვის შედეგები იმ შემთხვევაში, თუ ის იმ სახით დამტკიცდება, როგორც ახლა არის წარმოდგენილი.

მოკლედ რომ ვთქვათ, მსძ-ის განსაზღვრის წარმოდგენილი პროცედურები გულისხმობს არსებული და დამატებითი რეგულირების მრავალ საფეხურს. რამდენიმე მუხლში (მათ შორის, მე-6, მე-10, მე-14 და მე-15 მუხლებში) არსებული ბუნდოვანება ძალზე გაართულებს მკაფიოდ განსაზღვრული რეგულაციებისა და მსძ გადაწყვეტილებების მიღებას, რომლებიც შესაბამისობაში იქნება როგორც ევროკავშირის კანონმდებლობასთან, ასევე არსებულ საქართველოს კანონმდებლობასთან. შესაბამისად, პირველი ნაბიჯის სახით, „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონი და კომისიის N5 რეგულაცია შესაბამისობაში უნდა იყოს მოყვანილი ევროკავშირის ჩარჩო დირექტივასთან და ევროკომისიის მსძ გაიდლაინებთან.

კერძოდ, მეთოდოლოგიის პროექტში მოცემული ტერმინები და კონცეფციები ჯერ „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში უნდა დაკონკრეტდეს. ეს უნდა გაკეთდეს იმგვარად, რომ მკაფიოდ იყოს განსაზღვრული მათი პრაქტიკაში განხორციელება მსძ-ის განსაზღვრასთან და ამგვარი განსაზღვრის სასურველ შედეგებთან დაკავშირებით. ამ ნაბიჯის გარეშე, კომისიის მომავალი მარეგულირებელი ინტერვენციები მხოლოდ გააუარესებს კონკურენტუნარიან გარემოს, აგრეთვე მსძ-სთან დაკავშირებით დაკისრებული სპეციფიკური ვალდებულებების განჭვრეტადობას და გამჭვირვალობას. თავის მხრივ, ამან შეიძლება გამოიწვიოს კონკურენციის იმ მიზნებისა და პოლიტიკის უგულებელყოფა, რომლებიც უზრუნველყოფს ელექტრონული კომუნიკაციების სექტორის დადებით განვითარებას.

ევროკავშირის კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანის პრობლემატიკა

ანალოგიურად, წარმოდგენილი მსძ-ის განსაზღვრის პროცედურების ევროკავშირის კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანისას, მეთოდოლოგიის საბოლოო სახით დამტკიცებამდე მხედველობაში უნდა იყოს მიღებული არაერთი მასთან დაკავშირებული საკითხი.

1. ამ საკითხებს შორის, აღსანიშნავია ძირითადი განმარტებითი და პროცედურული განსხვავება (როგორც აღწერილია ამ დოკუმენტის „ბ“ ნაწილში) იმასთან დაკავშირებით, რომ ევროკავშირის კანონმდებლობაში ყურადღება მახვილდება ოპერატორის იმ საბაზრო წილებზე, რომლებიც 50%-ს აღემატება, განსხვავებით კომისიის მიერ განსაზღვრული 40%-სა. ამასთან ერთად, პირველი დონე უფრო გამოკვეთს იმ თავდაპირველ მიზეზს, რის გამოც ელექტრონული კომუნიკაციების სექტორში კონკურენციის ზომები იყო შემოღებული, კერძოდ, იმ ტრადიციული სატელეფონო კომპანიების შესაბამისად, რომლებსაც ფიქსირებული მომსახურების ბაზრის 90%-იანი ან მეტი წილი ეკავა.

შესაბამისად, წარმოდგენილ მეთოდოლოგიაში გათვალისწინებული უნდა იყოს მსძ-ის შეფასების დამატება ისეთ სიტუაციებში, სადაც ოპერატორის საბაზრო წილი 40%-ს აღემატება, მაგრამ 50%-ზე დაბალია. როგორც ევროკავშირის გაიდლაინებშია მითითებული, სახელმწიფო მარეგულირებელმა ორგანოებმა მსძ-ის არსებობის თაობაზე დასკვნების გამოტანამდე უნდა ჩაატარონ შესაბამისი ბაზრის სეგმენტის ეკონომიკური მაჩვენებლების ყოველმხრივი სტრუქტურული შეფასება.

2. კითხვაა, რამდენად უნდა გამახვილდეს ყურადღება მსძ შეფასებაში საბითუმო ბაზრებზე და უნდა გავრცელდეს თუ არა საქართველოზე. ევროკავშირმა თავდაპირველად ყურადღება გაამახვილა საცალო ბაზრებზე და მსძ-ის შემთხვევები 18 სხვადასხვა სეგმენტში

განსაზღვრა. ამ მიდგომამ დროთა განმავლობაში გადაინაცვლა ბაზრის საბითუმო სეგმენტებზე, სადაც მსდ შეზღუდვები ახლა მხოლოდ ორ სეგმენტზე ვრცელდება. საქართველოში, როგორც უფრო პატარა ბაზარმა, იგივე პროცესი უნდა გაიაროს (ე. ი. დაიწყოს ძალიან ფართო საცალოზე ორიენტირებული მსდ შეფასებებით და შემდეგ ისინი შეამციროს საბითუმოზე ორიენტირებული შეზღუდული რაოდენობის შეფასებით) თუ მოკლევადიან პერიოდში ორიენტაცია საბითუმო მსდ-ზე უნდა აიღოს?

მთლიანობაში, საქართველოს კონტექსტი ევროკავშირის ქვეყნების უმეტესობის კონტექსტებისგან იმით განსხვავდება, რომ საქართველოში არ ყოფილა ხანგრძლივი დომინანტობა ან ისეთი ტრადიციული მონოპოლისტი ფიქსირებული სატელეფონო კომპანიები, როგორცაა France Telecom (Orange), Deutsche Telecom, Telecom Italia ან Telefonica. ამავე დროს, მკაფიოდ არ დასტურდება, რომ საცალო ბაზარზე მსდ შეზღუდვები უნდა იყოს კომისიის მსდ გადანყვეტილებების და დადგენილებების ყურადღების საგანი.

3. ასევე აღვნიშნავთ, რომ წარმოდგენილი მეთოდოლოგია ძირითადად ფოკუსირებულია მსდ-ის არსებობის დასადგენად გამოყენებული სამი კრიტერიუმიდან ერთზე. ეს არის მეორე კრიტერიუმი, რომლითაც ფასდება ის ფაქტორები, რომლებზეც კომისიის ვარაუდით ოპერატორებს აქვთ გარკვეული კონტროლი. დანარჩენ ორ კრიტერიუმს (პირველი და მესამე კრიტერიუმი), რომლებიც ეხება საბაზრო ბარიერების არსებობასა და ბაზრის რეგულირების მექანიზმის ხარვეზებზე კონკურენციის კანონის რეაგირების საკმარისობას, შედარებით ნაკლები ყურადღება ეთმობა მიუხედავად იმისა, რომ კომისიის მიერ წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის მე-11 მუხლში სამივე კრიტერიუმია აღიარებული.

ამასთან, როგორც „ევროკავშირსა და საქართველოს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების“ თანახმად მომზადებულ საქართველოს ბაზრის ვლევამა აღნიშნული, ეს კრიტერიუმები მნიშვნელოვნად ეხება ხელისუფლების ნაკლოვანებებს - როგორც ბაზარზე შესვლის მარეგულირებელ ბარიერებს, ასევე კონკურენციის კანონის არსებობასა და ეფექტიან იმპლემენტაციას (ჩვეულებრივ, ex-post რეგულირებით). მეორეს მხრივ, როგორც ჩანს, კომისიის ძირითადი დაშვება მდგომარეობს იმაში, რომ კონკურენციის ყველა შეზღუდვა გამომდინარეობს ოპერატორებიდან და არა ხელისუფლების მხრიდან.

4. და ბოლოს, ასევე მნიშვნელოვანია, კომისიის მიერ წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის საბოლოო სახით მიღებამდე საქართველოს სამართლებრივ და მარეგულირებელ რეჟიმთან შესაბამისობაში მოყვანის საკითხი. კომისიის წინადადებით, ეს მოხდება მისი ახალი მეთოდოლოგიის არსებულ რეგულაციებზე (ე. ი. N5 რეგულაციაზე) უბრალოდ ზემოდან დადებით (მიუხედავად იმისა, რომ კომისიის მიერ წარმოდგენილ ახალ მეთოდოლოგიაში მსდ ინდიკატორებისა და მსდ განსაზღვრის სხვა პროცედურების გრძელი „საყიდლების სიაა“). თუმცა, წარმოდგენილი მიდგომა ბევრ საკითხში გადაუხვევს და ზოგ შემთხვევებში პირდაპირ ეწინააღმდეგება (1) მსდ-ის მიმართ კომისიის ტრადიციული მიდგომას, (2) ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ მოქმედ კანონს, და (3) კომისიის არსებული წეს შემოქმედებითი პროცედურის საკანონმდებლო ეფექტიანობასა და ლოგიკას.

ვასკვნი, რომ ამ ორი მიდგომის ასე უბრალოდ საფუძვრებად დაყოფა შესაძლებელს გახდის მომავალში ორივე მათგანის გამოყენებას, რაც შექმნის ბუნდოვანებას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ განისაზღვრება მსდ და შექმნის გადანყვეტილებების გასაჩივრების უფრო მეტ საფუძველს როგორც ამ ორ-დონიანი მსდ კანონმდებლობის ძველ ვერსიასთან (ან, საჩივრის ავტორის პოზიციიდან გამომდინარე, ბოლო ვერსიასთან). ეს კიდევ ერთი მიზეზია იმისა, თუ კომისიამ მის მიერ წარმოდგენილი ახალი მეთოდოლოგია მის დამტკიცებამდე რატომ უნდა მოიყვანოს ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ მოქმედ კანონთან და N5 რეგულაციასთან შესაბამისობაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ამან

შემდგომ ეტაპზე შეიძლება გამოიწვიოს N5 რეგულაციის საერთოდ გაუქმება, როგორც აღნიშნულია კომისიის მიერ წარმოდგენილი რეგულაციების განმარტებით ბარათებში.

დასკვნითი შენიშვნები

საერთო ჯამში, გვაშფოთებს ის, რომ ამ ახალი მსძ მეთოდოლოგიის ავტორები შეიძლება არ აღიარებენ საქართველოს კომუნიკაციების ბაზრის შედარებით დაბალანსებულ ხასიათს. ამასთან დაკავშირებით, ჩვენს მიერ ციტირებულია თვით კომისიის წლიური ანგარიში, აგრეთვე სხვა წყაროები, რომლებსაც ჩვენ ვიყენებთ საქართველოში ბაზარზე განვითარებული მოვლენებისა და შესაბამისი ბაზრის ზრდის ანალიზში.

მთლიანობაში, როგორც კომისიის წლიურ ანგარიშშია აღნიშნული, საქართველოს ბაზარი ანალოგიურ ქვეყნებთან შედარებით უფრო დინამიური და ძლიერია. ამავე დროს, წარმოდგენილ მეთოდოლოგიაში გათვალისწინებულია მრავალი ინდიკატორი, რომელთა საფუძველზეც შეიძლება მოხდეს მსძ-ის განსაზღვრა (მაგალითად, იხილეთ „ა“ ნაწილის მე-15 მუხლში წარმოდგენილი ჩვენი ანალიზი). ამ საფუძველზე, შეზღუდვები ერთ ან მეტ ოპერატორს შეიძლება იმის შეფასების გარეშეც კი დაუნესდეს, ამ შეზღუდვებმა შეიძლება თუ არა ზიანი მიაყენოს იმ ბაზარს, რომელსაც კომისია საკუთარ წლიურ ანგარიშში „პოზიტიურად“ ახასიათებს. მთლიანობაში, ეს არ არის მსძ-ის განსაზღვრის ეფექტიანი გზა; საჭიროა უფრო ინტეგრირებული მიდგომა.

ამ მხრივ, საკვანძო მნიშვნელობისაა მსძ-ის განსაზღვრის „საყიდლების სიის“ მიდგომის შემცირება. იმ მეთოდების ჩამონათვალი, რომლებითაც წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის თანახმად მსძ შეიძლება განისაზღვროს (განხილულია ჩვენი ანალიზის მე-6, მე-10, მე-14 და მე-15 მუხლებში), შექმნის ძალზე თვითნებურ პროცესს. ეს არც საქართველოს ბაზრის სტაბილური განვითარების ინტერესებში იქნება და არც კომისიის ინტერესებში, რადგან სავარაუდოდ გამოიწვევს ახსნა-განმარტებების დაუსრულებელ მოთხოვნებს და, საბოლოოდ, სასამართლოში მრავალჯერად გასაჩივრებას, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ დარჩება შეუსაბამოები ახალ მეთოდოლოგიას, არსებულ საქართველოს კანონმდებლობასა და ევროკავშირის მარეგულირებელ ჩარჩოს შორის.

ეს ყოველივე მიუთითებს იმაზე, რომ წარმოდგენილი მეთოდოლოგიის ახალ რეგულაციამდე ოფიციალურად დამტკიცებამდე საჭიროა „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ კანონში ცვლილებების შეტანა.

BDO Consulting LLC
Kalba International, Inc. "

BDO Consulting LLC-ისა და Kalba International, Inc.-ის მიერ მომზადებული ანალიზი სრული სახით, შესრულებული ინგლისურ ენაზე წარმოადგენს წინამდებარე წერილის დანართს. მისი ქართული თარგმანი დამატებით წარმოდგენილი იქნება რამდენიმე დღეში.

სამწუხაროა, რომ **კომისიამ** სატელეკომუნიკაციო დარგისთვის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი დოკუმენტის მიღების მიზნით დაწყებულ ადმინისტრაციულ წარმოებაში, დაინტერესებულ პირებს მოსაზრებების/კომენტარების წარმოსადგენად განუსაზღვრა მინიმალური ვადა - 30 დღე. ცალკე აღნიშვნის ღირსია ამ წარმოების ჩასატარებლად **კომისიის** მიერ შერჩეული პერიოდი (წლის ბოლო), რაც თითქმის ყველა კომპანიისათვის ერთ-ერთი ყველაზე დატვირთული და აქტიურია. ამას ემატება ის გარემოებაც, რომ მაგთიკომის მოთხოვნა (იხ: მაგთიკომის 2023 წლის 12 დეკემბრის #ED-23/12/12-006 წერილი) **კომისიის** მიერ დღემდე სრულად იგნორირებულია. მოთხოვნა ეხებოდა "track-changes" ფუნქციონალით შესრულებული დოკუმენტის წარმოდგენას,

რომელშიც ასახული იქნებოდა ყველა ის ცვლილება, რაც განიცადა **პროექტმა კომისიის** მიერ არაფორმალურ სამუშაო რეჟიმში გაზიარებულ ანალოგიურ დოკუმენტთან მიმართებით.

ზემოთ ხსენებული გარემოებები ერთობლიობაში ტოვებს განცდას, რომ **კომისია** რეალურად არ არის დაინტერესებული ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში შექმნას ისეთი გარემო, რომელიც დაინტერესებულ სუბიექტებს მიცემს შესაძლებლობას ეფექტურად და სრულყოფილად წარმოადგინონ საკუთარი პოზიცია.

მაგთიკომის მიერ წარმოდგენილი საკონსულტაციო კომპანიების დასკვნებიდან ნათელია, რომ თუ **კომისიის** რეალური სურვილია შექმნას ის საკანონმდებლო ჩარჩო, რაც შესაბამისობაში იქნება ევროპულ კანონმდებლობასთან და მის საუკეთესო პრაქტიკასთან, მან, პირველ რიგში, შესაბამისი ცვლილებების ასახვის ინიცირება უნდა მოახდინოს "ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ" საქართველოს კანონში. სხვა შემთხვევაში, დადგება ყველა ის ნეგატიური შედეგი, რაც ასევე ასახულია ხსენებულ დასკვნებში.

ვიმედოვნებთ, რომ **კომისია** გაიზიარებს წარმოდგენილ კვალიფიციურ ექსპერტულ მოსაზრებებს, რის შედეგადაც არ მოხდება **პროექტის** მიღება წარმოდგენილი ფორმით. თავის მხრივ, მაგთიკომი აფიქსირებს მზაობას მაქსიმალურად იყოს ჩართული ნებისმიერ იმ პროცესში, რომლის შედეგიც საბოლოო ჯამში იქნება საქართველოს კანონმდებლობის რეალური დაახლოება ევროპულ კანონმდებლობასთან და მის საუკეთესო პრაქტიკებთან.

დანართი:

- **KPMG** მიერ მომზადებული "Analysis of the Draft Methodology and Procedures for Determining Market Competitiveness and Authorized Undertakings with Significant Market Power against the EU and UK directives and existing legal framework" - ინგლისურ ენაზე;
- **BDO Consulting LLC-ისა და Kalba International, Inc.-ის** მიერ მომზადებული "Review of the Methodology and Procedures for Determining Significant Market Power and Authorized Undertakings with Significant Market Power"- ინგლისურ ენაზე;
- მაგთიკომის 2023 წლის 12 დეკემბრის #ED-23/12/12-006 წერილი.

პატივისცემით,

ანდრია ზოდელავა
გენერალური დირექტორის მოადგილე